

The Relationship between Psychological Capital and Academic Welfare of Students of Nursing Faculty of Gonabad University of Medical Sciences

Ali Akbar Ajam ^{1,*}, Sedigheh Davari ²

¹ Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Payame Noor University, Iran

² MA, Department of Educational Sciences, payame noor University, Iran

* **Corresponding author:** Ali Akbar Ajam, Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Payame Noor University, Iran. E-mail: aliakbarajam1387@gmail.com

Received: 17 Mar 2018

Accepted: 15 Aug 2018

Abstract

Introduction: Psychological capital is seen as an important force for personal development and improvement of individual performance, accordingly, the present study aims to determine the relationship between psychological capital and educational well-being of nursing students of Gonabad University of Medical Sciences in the academic year of 2016.

Methods: The present study was a descriptive cross-sectional correlation study. The study population was all undergraduate nursing students in Gonabad University of Medical Sciences. The statistical sample was stratified random sampling 150 from 220 individuals, based on Morgan table. Data were collected with two criteria of Lutangese psychological capital (Has a subscale; self-efficacy, hope, resilience and optimism) and Petrini's educational well-being. Data were analyzed using Pearson correlation coefficient, regression and independent t-test using SPSS20 software.

Results: The findings of the research showed that there is a significant relationship between psychological capital and educational well-being ($r = 0.17$, $P = 0.03$). There was a positive and significant relationship between self-efficacy and educational well-being ($r = 0.26$, $P = 0.001$) and between hope with educational well-being ($r = 0.139$, $P = 0.04$) and between optimism with educational well-being ($r = 0.141$, $P = 0.03$) There is a positive and significant relationship, Also, multiple regression simultaneously predicts 9% of the variance of academic well-being through psychological capital.

Conclusions: Findings of the research showed that psychological capital could predict the student's educational well-being. Therefore, it is suggested that working groups and workshops should be formed to improve the psychological capital and improve the sense of well-being of students by medical students.

Keywords: Psychological Capital, Educational Well-being, Students

رابطه بین سرمایه روانشناختی و بهزیستی تحصیلی دانشجویان دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی

علی اکبر عجم^{۱*}، صدیقه داوری^۲

^۱ گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

^۲ کارشناس ارشد، گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

* نویسنده مسئول: علی اکبر عجم، گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. ایمیل:

aliakbarajam1387@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۷/۰۵/۲۴

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۶/۱۲/۲۶

چکیده

مقدمه: سرمایه روانشناختی به عنوان نیرویی مهم در جهت ترقی فرد و بهبود عملکرد فردی نگریسته می‌شود بر این اساس، پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه بین سرمایه روانشناختی و بهزیستی تحصیلی دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی گناباد در سال تحصیلی ۱۳۹۵ انجام شد.

روش کار: مطالعه حاضر از نوع همبستگی- مقطعی بود. جامعه مورد پژوهش تمامی دانشجویان مقطع کارشناسی رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی گناباد بودند. نمونه آماری به روش نمونه گیری تصادفی طبقه‌ای بر اساس جدول مورگان ۱۵۰ نفر از بین ۲۲۰ نفر تعیین شد. برای جمع آوری داده‌ها از دو مقیاس سرمایه روانشناختی لوتانز(دارای خرده مقیاس؛ خودکارآمدی، امیدواری، تاب آوری و خوشبینی) و مقیاس بهزیستی تحصیلی پیترنین و همکاران، استفاده شد. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون، رگرسیون و تی مستقل از طریق نرم افزار SPSS20 تحلیل شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد که بین سرمایه روانشناختی با بهزیستی تحصیلی ($r = 0.31, P = 0.000$) ارتباط مثبت و معنادار وجود دارد. بین خودکارآمدی و بهزیستی تحصیلی ارتباط مثبت و معنادار ($r = 0.10, P = 0.001$) و بین امیدواری با بهزیستی تحصیلی ($r = 0.04, P = 0.000$) و بین خوشبینی با بهزیستی تحصیلی ($r = 0.03, P = 0.000$) ارتباط مثبت و معنادار وجود دارد، همچنین از طریق رگرسیون چندگانه همزمان ۹ درصد از واریانس بهزیستی تحصیلی را از طریق سرمایه روانشناختی پیش بینی می‌شود.

نتیجه گیری: یافته‌های پژوهش نشان داد که سرمایه روانشناختی پیش بینی کننده بهزیستی تحصیلی دانشجویان می‌باشد. بنابراین پیشنهاد می‌شود کارگروهها و کارگاه‌های آموزشی جهت ارتقای سرمایه روانشناختی و بهبود احساس بهزیستی دانشجویان توسط دست اندرکاران دانشگاه علوم پزشکی تشکیل شود.

کلیدواژه‌ها: سرمایه روانشناختی، بهزیستی تحصیلی، دانشجویان

تمامی حقوق نشر برای انجمن علمی پرستاری ایران محفوظ است.

مقدمه

چهار سازه امید(Hope)، خوش بینی (Optimism)، تاب آوری(Resiliency) و خود کارآمدی(Self-efficacy) تشکیل می‌شود و هر کدام از آنها به عنوان یک ظرفیت روانشناختی مثبت در نظر گرفته می‌شود، دارای مقیاس اندازه گیری معتبر است، مبتنی بر نظریه

در سالهای اخیر توجه روانشناسان به مقوله روانشناسی مثبت جلب شده است؛ به گونه‌ای که این جنبش به حوزه مدیریت و رفتار سازمانی هم راه یافته است [۱]. سرمایه روانشناختی یک حالت روانشناختی مثبت و رویکرد واقع گرا و انعطاف پذیر نسبت به زندگی است که از

خوش بینی و بهزیستی است [۲۰]. در واقع ویژگی مهم سلامت روانی که فرد واجد سلامت بایستی از آن برخوردار باشد احساس بهزیستی یا رضایتمندی است. منظور از احساس بهزیستی، احساس مثبت و احساس رضامندی عمومی از زندگی، که شامل خود و دیگران در حوزه های مختلف خانواده، شغل و... است [۲۱]. بهزیستی تحصیلی یکی از مهمترین نشانگرهای مورد توجه پژوهشگران علاقمند به کیفیت زندگی است که به عنوان نگرش دانشجویان به تحصیل در نظر گرفته می شود. این نگرش در چهار بعد معنا پیدا می کند، نگرش کلی به زندگی تحصیلی، نگرش به استاد، نگرش به همسالان و نگرش به سازمان و ساختمان محل تحصیل [۲۲]. سمدال و همکاران اظهار داشته اند که علاوه بر این، بهزیستی تحصیلی شامل میزان احساس امنیت و سلامتی دانشجویان از محیط آموزشی است (نداشتن احساس تنهایی و فرسودگی) و احساس آنها از این که محیط آموزشی آنها چه میزان منطقی هستند [۲۳]. در پژوهش حاضر واژه بهزیستی تحصیلی به عنوان میزان علاقه دانشجویان به محیط آموزشی یا احساس دوست داشتن محیط تحصیلی تعریف شده است. تعدادی از پژوهشگران از جمله انگلس و همکاران به این نتیجه رسیدند که ادراک دانشجویان از جو و محیط دانشگاه، ساختار محیط آموزشی و ارتباط دانشجویان با اساتید شاخص های بهزیستی تحصیلی هستند [۲۴]. بررسی میزان بهزیستی از تحصیل می تواند پایه ای برای راهنمایی دانشجویان و شاخصی برای بهبود عملکردها باشد و میزان موفقیت دانشگاه ها را نشان دهد [۲۵]. از سوی دیگر بررسی بهزیستی تحصیلی دانشجویان، در افزایش آگاهی از فرایند آموزشی و کیفیت آن مفید بوده و گویای میزان علاقه و توجه دانشجویان به یادگیری و آموزش است [۲۶]. مطالعات نشانگر آن است که نداشتن بهزیستی تحصیلی می تواند باعث کاهش انگیزه و در نتیجه تلاش کم در فعالیت های تحصیلی بین دانشجویان شود [۲۷]. تحقیقات نشان داده است که بین جهت گیری های هدف پیشرفت با بهزیستی تحصیلی [۱۲]، هوش معنوی و بهزیستی معنوی با بهزیستی تحصیلی [۲۸] و بین خود - دلسوزی و بهزیستی تحصیلی [۲۹] رابطه معناداری وجود دارد و همچنین بین روابط ساختاری، حمایت های محیطی و خود آگاهی هیجانی و بهزیستی تحصیلی با درگیری تحصیلی نیز ارتباط مشاهده شده است [۳۰]. بنابراین با توجه به بررسی پژوهش های انجام شده، پژوهشی که در زمینه سرمایه روانشناختی و بهزیستی تحصیلی انجام شده باشد یافت نشد. با توجه به اینکه سرمایه روانشناختی به عنوان یکی از مولفه های مهم روانشناسی مثبت نگر در در نظام آموزشی و آموزش عالی اهمیت بسزایی دارد [۳۱] و از آنجایی که بهره مندی دانشجویان از سرمایه روانشناختی مطلوب منجر به پیامدهای مثبت آموزشی برای دانشجویان می شود [۳۱، ۳۲]، با توجه به موارد فوق هدف از مطالعه حاضر، تعیین رابطه سرمایه روانشناختی و بهزیستی تحصیلی دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی گناباد بود.

روش کار

مطالعه حاضر یک پژوهش توصیفی از نوع همبستگی-مقطعی بود. جامعه مورد پژوهش تمامی دانشجویان مقطع کارشناسی رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی گناباد بودند. نمونه آماری به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای با توجه به جنسیت بر اساس جدول مورگان

و تحقیق است و وابسته به حالت و قابلیت رشد است و به طور چشم گیری با پیامدهای عملکردی ارتباط دارد [۲]. سازه امید نیروی جهانی است که تخیل را به سمت موارد مثبت هدایت می کند [۳] یا همان انگیزه و تفکر مبتنی بر تعقیب هدف می باشد [۴]. از سوی خود کارآمدی به «باور فرد» در این خصوص که توانایی انجام تکالیف را دارد یا خیر تعبیر می شود [۵]. تاب آوری نیز نوعی ویژگی است که از فردی به فردی متفاوت است و می تواند به مرور زمان رشد کند یا کاستی یابد [۶] به عبارت دیگر به توانایی یک انسان گفته می شود که به طور موفقیت آمیز شرایط نامطلوب را پشت سر گذارده و با آنها تطابق می یابد و علیرغم مواجهه با مشکلات زندگی به قابلیت تحصیلی و هیجانی و اجتماعی دست می یابد [۷]. امروزه پس از سرمایه انسانی و اجتماعی، سرمایه روانشناختی را می توان مبنای مزیت رقابتی در سازمانها در نظر گرفت. نتایج پژوهش های انجام شده در زمینه رفتار سازمانی مثبت حاکی از آن است که ظرفیت های روانشناختی از قبیل امیدواری، تاب آوری، خوش بینی و خودکارآمدی در کنار هم عاملی را بنام سرمایه روانشناختی تشکیل می دهند. به عبارت دیگر، متغیرهای روانشناختی امیدواری، تاب آوری، خوش بینی و خودکارآمدی در مجموع یک منبع یا یک عامل نهفته جدیدی را تشکیل می دهند که در هر یک از این متغیرها نمایان است [۱]. سرمایه روانشناختی که اخیراً وارد مطالعات آموزش دانشگاهی شده است [۸] با ویژگی هایی از قبیل باور فرد به توانایی هاییش برای دستیابی به موفقیت، داشتن پشتکار در دنبال کردن اهداف، ایجاد اسنادهای مثبت درباره خود و تحمل کردن مشکلات تعریف می شود [۹]. سلیگمن نیز معتقد است که سرمایه روانشناختی، جنبه های مثبت زندگی آدمی را در بر می گیرد. او معتقد است که سرمایه انسانی و اجتماعی آشکار بوده، به آسانی قابل مشاهده است و می توان آن را به سادگی اندازه گیری و کنترل کرد. در حالیکه سرمایه روانشناختی، بیشتر بالقوه بوده، اندازه گیری و توسعه آن دشوار است [۱۰]. بنابراین سرمایه روانشناختی شامل درک شخص از خودش، داشتن هدف برای رسیدن به موقعیت و پایداری در برابر مشکلات تعریف می شود [۱۱].

مطالعات اندکی در زمینه سرمایه روانشناختی انجام گرفته است، از جمله مطالعات خارجی درباره مولفه های سرمایه روانشناختی توسط سیندر و دیگران [۱۲]، دی و همکاران [۱۳]، پریتچارد و ویلسون [۱۴] و روتینگ و دیگران [۱۵]، انجام شده است. در ایران هم پژوهش هایی توسط محبی نورالدین و همکاران [۸]، جوانبخت [۱۶]، جعفری [۱۷]، ستوده و همکاران [۱۸]، مورد بررسی قرار گرفته است. یافته های پژوهشگران نشان داد بین سرمایه روانشناختی و عملکرد تحصیلی همبستگی معنادار وجود دارد به عبارت دیگر دانشجویانی که اندوخته روانشناختی بالاتری دارند در جهت ارتقای مهارت های آموزشی - تحصیلی و اجتماعی عملکرد بهتری بروز می دهند [۸].

در سالهای اخیر رویکرد روانشناسی مثبت گرا، با تمرکز بر استعدادها و توانمندی های انسان مورد توجه روانشناسان قرار گرفته است. این رویکرد، هدف نهایی خود را شناسایی سازه ها و شیوه هایی می داند که بهزیستی و شادکامی انسان را به دنبال دارند. علاقمندی به پژوهش در خصوص توانایی های فرد برای حفظ تفکر خوش بینانه با وجود رویدادهای منفی موثر بر سلامت روان، هر روز بیشتر می شود [۱۹]. این موضوعات در متون سلامت روان شامل پژوهش در زمینه تاب آوری،

ضریب آلفای کرونباخ ۰/۶۱۳ محاسبه و تایید گردید. برای گردآوری داده‌ها پس از اخذ مجوز از دانشگاه علوم پزشکی گناباد، هماهنگی های لازم با آموزش دانشکده انجام شد و با هماهنگی و موافقت اساتید، پرسش‌نامه‌ها در کلاس درس بین دانشجویان توزیع شد. جهت رعایت ملاحظات اخلاقی، پژوهشگر ضمن توضیح اهداف و روش پژوهش، رضایت آگاهانه را از دانشجویان کسب کرد و به گروه نمونه اطمینان داده شد که اطلاعات آنان محرمانه باقی خواهد ماند همچنین قبل از ارائه پرسش‌نامه‌ها، با بیان توضیحات روشن، اطلاعات مربوط به پژوهش به اطلاع دانشجویان رسید، دانشجویان پرسش‌نامه‌ها را جواب داده و همان موقع تحویل پژوهشگر دادند. برای تجزیه و تحلیل نتایج حاصل از پرسش‌نامه‌ها، از نرم افزار آماری SPSS ۲۰ استفاده شد. براساس سوالات پژوهش در سطح آماراستنباطی، برای آزمون رابطه بین سرمایه روانشناختی و بهزیستی تحصیلی از ضریب همبستگی پیرسون و برای پیش بینی میزان بهزیستی تحصیلی از طریق خرده مولفه‌های سرمایه روانشناختی از آزمون رگرسیون چندگانه و برای بررسی تفاوت سرمایه روانشناختی و بهزیستی تحصیلی بر اساس جنسیت از آزمون تی مستقل، استفاده گردید.

یافته‌ها

از ۱۵۰ نفر شرکت کننده در پژوهش حاضر ۷۱ نفر را پسران (۴۷/۳۴ درصد) و ۷۹ نفر (۵۲/۶۶ درصد) دختران بودند. میانگین و انحراف معیار نمره سرمایه روانشناختی دانشجویان $11/12 \pm 82/27$ و میانگین و انحراف معیار نمره بهزیستی تحصیلی دانشجویان $6/04 \pm 30/18$ بوده است. برای بررسی رابطه بین خرده مولفه‌های سرمایه روانشناختی با بهزیستی تحصیلی دانشجویان از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

۱۵۰ نفر از بین ۲۲۰ نفر تعیین شد و به تناسب تعداد دانشجویان زن و مرد در جامعه، تعداد افراد نمونه انتخاب شدند. معیار ورود به مطالعه، تمایل داشتن دانشجویان به شرکت در پژوهش و معیار خروج، عدم تمایل به ادامه حضور بود. برای جمع آوری داده‌ها از مقیاس سرمایه روانشناختی و مقیاس بهزیستی تحصیلی استفاده شد. مقیاس سرمایه روانشناختی Psychological Capital توسط لوتانز و همکاران در سال ۲۰۰۷ [۲] ساخته شد. این مقیاس شامل ۲۴ سوال است که شامل چهار خرده مقیاس؛ خودکارآمدی (از سوال ۱ تا ۶)، امیدواری (از سوال ۷ تا ۱۲)، تاب‌آوری (از سوال ۱۳ تا ۱۷) و خرده مقیاس خوش بینی (از سوال ۱۸ تا ۲۴) می باشد و آزمودنی به هر گویه در مقیاس ۶ درجه‌ای لیکرت (کاملاً مخالفم امتیاز ۱ تا کاملاً موافقم امتیاز ۶) پاسخ می‌دهد. حداقل نمره کل مقیاس ۲۴ و حداکثر نمره ۱۴۴ می‌باشد نمره کل ۲۴ تا ۴۰ نشانگر میزان سرمایه روانشناختی پایین، نمره کل ۴۰ تا ۸۰ نشانگر سرمایه روانشناختی متوسط و نمره کل ۸۰ به بالا نشانگر سرمایه روانشناختی بالا می‌باشد. نتایج تحلیل عاملی تأییدی حاکی از این بود که این آزمون دارای عوامل و سازه‌های مورد نظر سازندگان آزمون است. در پژوهش خسروشاهی و همکاران [۳۳] میزان پایایی و روایی آن به ترتیب ۰/۸۵ و ۰/۷۹ به دست آمد. همچنین در پژوهش حاضر، پایایی ابراز از طریق ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۰۹ بدست آمد که در سطح مطلوبی می باشد. مقیاس بهزیستی تحصیلی توسط پیتیرین و همکاران [۳۴] در سال ۲۰۱۴ تدوین شد. این پرسشنامه دارای یازده سؤال است و با یک مقیاس لیکرت پنج درجه‌ای (از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم)، بهزیستی تحصیلی را می‌سنجد. دامنه امتیاز این پرسش‌نامه بین ۱۱ تا ۵۵ می باشد و هر چه امتیاز حاصل شده بیشتر باشد نشان دهنده میزان بیشتر بهزیستی تحصیلی دانشجویان خواهد بود. در پژوهش مهنا و طالع پسند [۳۱]، برای مقیاس بهزیستی تحصیلی آلفا ۰/۷۰ به دست آمد. پایایی ابزار در پژوهش حاضر از طریق

جدول ۱: ماتریس همبستگی بین خرده مولفه‌های سرمایه روانشناختی با متغیر بهزیستی تحصیلی

متغیر	بهزیستی تحصیلی	خودکارآمدی	امیدواری	تاب‌آوری	خوشبینی
بهزیستی تحصیلی	۱				
خودکارآمدی	۰/۲۶۵**	۱			
امیدواری	۰/۱۳۹*	۰/۵۹۳**	۱		
تاب‌آوری	۰/۰۱۴	۰/۴۸۱**	۰/۵۶۷**	۱	
خوش بینی	۰/۱۴۱*	۰/۵۵۳**	۰/۵۵۴**	۰/۵۴۷**	۱
سرمایه روانشناختی	۰/۱۷۷*	۰/۸۱۹**	۰/۸۴۳**	۰/۷۸۸**	۰/۸۰۴**

** سطح ۰/۰۱، * سطح ۰/۰۵

همان طوری که در جدول ۲، مشاهده می شود میزان F مشاهده شده $(F = 3/553)$ معنادار است و نتایج نشان می دهد که $0/089$ از واریانس $(R^2 = 0/089)$ متغیر بهزیستی تحصیلی توسط متغیر سرمایه روانشناختی تبیین می شود.

بر اساس نتایج مندرج در جدول ۳، بین سرمایه روانشناختی و جنسیت $(T = 1/545, P = 0/124)$ و بین بهزیستی تحصیلی و جنسیت $(T = 0/302, P = 1/35)$ تفاوت معناداری وجود ندارد.

نتایج جدول ۱، نشان داد بین سرمایه روانشناختی با بهزیستی تحصیلی ارتباط معناداری در سطح ۰/۰۵ وجود دارد $(F = 0/177)$ ، بین خرده مقیاس خودکارآمدی از متغیر سرمایه روانشناختی و متغیر بهزیستی تحصیلی $(F = 0/256)$ ارتباط معنادار در سطح ۰/۰۱ وجود دارد و بین خرده مقیاس امیدواری $(F = 0/139)$ و خوش بینی $(F = 0/141)$ با متغیر بهزیستی تحصیلی ارتباط معنادار در سطح ۰/۰۵ وجود دارد. ولی بین خرده مقیاس تاب‌آوری از متغیر سرمایه روانشناختی با بهزیستی تحصیلی $(F = 0/014)$ ارتباط معنادار مشاهده نشد.

جدول ۲: نتایج تحلیل رگرسیون برای پیش بینی بهزیستی تحصیلی از طریق خرده مولفه‌های سرمایه روانشناختی

متغیر های پیش بین	B	خطای استاندارد	بنای استاندارد شده	T	سطح معناداری
خودکارآمدی	۰/۴۹۶	۰/۱۷۳	۰/۳۰۲	۲/۸۷۰	۰/۰۰۵
امیدواری	۰/۰۵۱	۰/۱۸۳	۰/۰۳۱	۰/۲۸۱	۰/۷۷۹
تاب آوری	۰/۳۵۵	۰/۱۹۴	۰/۱۷۳	۱/۷۳۰	۰/۰۸۶
خوش بینی	۰/۱۰۵	۰/۲۰۳	۰/۰۵۵	۰/۵۱۹	۰/۶۰۵
سرمایه روانشناختی	۰/۴۹۶	۰/۱۷۳	۰/۹۱۳	۲/۸۷	۰/۰۰۵

$$f(145/4) = 3/553, P < 0/001, R^2 = 0/089$$

جدول ۳: نتایج آزمون تی مستقل برای مقایسه تفاوت سرمایه روانشناختی و متغیر بهزیستی تحصیلی بر حسب جنسیت

جنسیت	تعداد افراد	میانگین	انحراف معیار	درجات آزادی	سطح معناداری	مقدار T
سرمایه روانشناختی				۱۴۸	۰/۱۲۴	۱/۵۴۵
زن	۷۹	۸۰/۹۴۹۴	۱۰/۳۴۱۴۸			
مرد	۷۱	۸۳/۷۴۶۵	۱۱/۸۲۶۹۹			
بهزیستی تحصیلی				۱۴۸	۰/۳۰۲	۱/۰۳۵
زن	۷۹	۲۹/۶۹۶۲	۶/۵۶۲۰۴			
مرد	۷۱	۳۰/۷۱۸۳	۵/۳۹۶۲۵			

بحث

هدف از پژوهش حاضر، بررسی رابطه سرمایه روانشناختی و بهزیستی تحصیلی بود. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بین بهزیستی تحصیلی و سرمایه روانشناختی ارتباط معنادار و مثبت وجود دارد. بر این اساس دانشجویانی که امیدواری و تاب‌آوری بالایی دارند، از بهزیستی بالاتری نیز برخوردارند. همچنین بین خرده مؤلفه‌های خودکارآمدی، امیدواری و خوشبینی با متغیر بهزیستی تحصیلی ارتباط معنادار وجود داشت ولی بین تاب‌آوری و بهزیستی تحصیلی ارتباط معنادار وجود ندارد. این یافته تا حدی با نتایج بهادری خسرو شاهی، هاشمی نصرت آباد [۳۳]، مک، نک و ونگ [۳۵]، لیو، وانگ ولی [۳۶]، بشارت [۳۷]، سامانی و همکاران [۳۸]، هم سو است. نتایج پژوهش سامانی و همکاران [۳۸] نشان داد که تاب‌آوری به واسطه کاهش مشکلات هیجانی (و یا افزایش سطح سلامت روانی) رضایتمندی از زندگی را در پی دارد. در تبیین این نتایج می‌توان اذعان کرد، از آنجایی که تمام عملکردهای تحصیلی و بازده‌های تحصیلی متأثر از یکدیگرند، فراگیران با بهره‌مندی از توانایی‌های کافی با هدف مدیریت بهینه موقعیت‌های انگیزاننده، می‌توانند سطوح بالاتری از سازگاری روانشناختی را تجربه نمایند ولی به دلیل بدکارکردی بین فردی مانند ضعف در مهارت‌های اجتماعی، ناتوانی در نمایش رفتارهای ابرازمندانانه، غیرتهاجمی و اضطراب اجتماعی عملکرد ضعیفی بروز می‌دهند که منجر به کاهش سطح تجارب هیجانی مثبت و احساس رضایتمندی و افت بازده سرمایه‌های اندوخته شده روانشناختی دانشجویان می‌گردد. در تبیین این یافته پژوهش حاضر می‌توان اذعان کرد، دانشجویانی که دارای سرمایه روانشناختی غنی هستند کمتر دچار فرسودگی تحصیلی می‌شوند و نسبت به سایر دانشجویان در امور آموزشی و تحصیلی از بهزیستی و رضایت بیشتری برخوردارند.

نتایج پیش بینی متغیر بهزیستی تحصیلی از طریق خرده مؤلفه خودکارآمدی از متغیر سرمایه روانشناختی نشان داد که متغیر بهزیستی تحصیلی توسط خرده مؤلفه خودکارآمدی از متغیر سرمایه روانشناختی تبیین می‌شود. این یافته با نتایج اصغری و همکاران [۳۹]، مبنی بر این که متغیرهای بهزیستی روانشناختی، سلامت معنوی و انسجام خانواده به طور معنادار قادر به تبیین واریانس خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان است تا حدی هم خوانی دارد. همچنین با نتایج بهادری خسرو شاهی و همکاران [۳۳]، که نشان داد سرمایه روانشناختی و مقیاس‌های آن قادرند تغییرات بهزیستی روانشناختی را به طور معنی داری پیش بینی کنند هم جهت است. تا حدی نیز با یافته پژوهش نیکدل و همکاران [۴۰]، مبنی بر اینکه متغیرهای خودکارآمدی حافظه و امید می‌توانند کیفیت زندگی (بهزیستی) در سالمندان را تبیین و پیش بینی کنند، هم راستاست. در تبیین یافته پژوهش حاضر می‌توان اظهار داشت که دانشجویانی که خودکارآمدی بالایی دارند شکستشان را به تلاش پایین نسبت می‌دهند تا توانایی کم؛ در مقابل دانشجویانی که خودکارآمدی پایینی دارند شکستشان را به توانایی پایین نسبت می‌دهند، سطوح بالای خودکارآمدی تحصیلی به میانگین نمرات بالاتر و پایداری برای تکمیل تکالیف یادگیری می‌شود، در نتیجه دانشجویانی که خودکارآمدی تحصیلی بالاتری دارند، بهزیستی تحصیلی بهتری دارند و راهبردهای یادگیری سودمندتری را به کار برده و در نهایت کارکرد بهتری در زمینه بهزیستی تحصیلی خواهند داشت.

یافته‌های دیگر پژوهش حاکی از این است که بین میزان سرمایه روانشناختی دانشجویان دختر و پسر تفاوت معناداری وجود ندارد. این یافته با نتایج پژوهش ایمانی و مهاجران [۴۱]، مبنی بر اینکه بین سرمایه روانشناختی با جنسیت و وضعیت تأهل هیچ ارتباط معناداری وجود ندارد، هم راستا است. در تبیین این یافته می‌توان گفت؛ به دلیل اینکه امکانات تحصیل و مشوق‌های لازم برای ادامه تحصیل دانشجویان دختر و پسر در تمام سطوح فراهم شده است، در عصر کنونی میزان سرمایه روانشناختی دانشجویان دختر و پسر تفاوت قابل ملاحظه‌ای ندارد. همچنین در بررسی میزان بهزیستی تحصیلی دانشجویان دختر و پسر نتایج نشانگر این است که بهزیستی تحصیلی بین دو گروه دختر و پسر تفاوت معناداری وجود ندارد. این یافته با نتایج ابوالقاسمی [۴۲]، آرینگتون-ساندرز و همکاران [۴۳]، بیسایر و همکاران [۴۴]، مغایرت دارد. یافته‌های آنها نشان می‌دهد بهزیستی در دانشجویان دختر نسبت

آید از طرفی کمبود ادبیات پژوهشی در مورد متغیر بهزیستی تحصیلی از دیگر محدودیت‌های پژوهش بود.

نتیجه گیری

یافته‌های بدست آمده از پژوهش حاضر نشان می‌دهد که بین سرمایه روانشناختی دانشجویان و ابعاد چهارگانه آن (امیدواری، تاب آوری، خودکارآمدی و خوشبینی) و بهزیستی تحصیلی دانشجویان دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی گناباد رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد، همچنین می‌توان بیان نمود که مقیاس خودکارآمدی از سرمایه روانشناختی قابلیت پیش‌بینی بهزیستی تحصیلی دانشجویان را داراست و بالعکس بهزیستی تحصیلی نیز در بررسی سرمایه روانشناختی از چنین قابلیت پیش‌بینی برخوردار است از آنجایی که غنی‌سازی سرمایه روانشناختی دانشجویان بر بهزیستی موثر است، لازم است توجه مسولان امر را به تقویت سرمایه روانشناختی جهت افزایش بهزیستی تحصیلی دانشجویان جلب نموده، لذا به مسئولین دانشگاهی پیشنهاد می‌گردد با تشکیل کارگروه‌هایی جهت ارتقای سرمایه روانشناختی دانشجویان به ایجاد بهزیستی تحصیلی در بین فراگیران و کاهش فرسودگی تحصیلی گام موثر بردارند. همچنین از آنجایی که سرمایه روانشناختی با سرمایه گذاری تحقق می‌یابد از این رو مسئولین دانشگاه‌ها می‌توانند با اجتناب از اشتغال ذهنی مدام به ضعف‌ها و سوء عملکردهای دانشجویان، به قوت‌ها و کیفیت‌های مطلوب آنها توجه کنند و خوشبینی و اعتماد به نفس را در بین آنها افزایش و منجر به بهبود عملکرد تحصیلی دانشجویان شوند.

سپاسگزاری

این مقاله برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد رشته تحقیقات آموزشی با کد اخلاق IR.GMU.REC.1397.067 می‌باشد و دسترسی به منابع مالی حمایتی نداشته است. پژوهشگران از کارکنان و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گناباد که در انجام پژوهش حاضر همکاری کردند، تشکر و قدردانی می‌نمایند.

References

1. Amerchani T, Arefnejad M. [Analysis of organizational citizenship behavior and psychological capital on social capital]. Q J Manage Sci Iran. 2012;26:89-122.
2. Luthans F, Youssef C, Avolio B. Psychological capital: Developing the human competitive edge. Oxford: Oxford University Press; 2007.
3. Hosseini D. [Mediating role of hope in the relationship between self-efficacy and mental health of elementary teachers]. Marvdasht Islamic Azad University, Marvdasht Branch; 2011.
4. Salehi L, Monavari-Fard F, Mohammadi Y. [Curriculum Components on Entrepreneurial self-efficacy of students at Alborz Agriculture Center of Applied Science and Technology]. Q J Agricult Manage Res. 2017;39:16-27.
5. Schultz D, Schultz S. Theories of personality. Belmont: Wadsworth Cengage Learning; 1998.
6. Kargar M. [Study of the relationship between parenting styles and their resilience in children with and without behavioral disturbances]. Tehran: Allameh Tabatabaee University; 2010.
7. Ebrahimi E. [Investigating the relationship between resiliency and emotional intelligence with emotional, social, and educational compatibility in high school students in Tehran]. Tehran: Allameh Tabatabaee University; 2011.
8. Mohebi-Nooradinvand M, Shahni-Yelagh M, Sharifi H. [The relationship between psychological capital (hope, optimism, resilience and self-efficacy) with the goals of academic achievement and academic performance of first year students]. Res Curricul Plan. 2014;13:61-79.
9. Luthans F, Luthans KW, Luthans BC. Positive psychological capital: beyond human and social capital. Busin Horiz

- 2004;47(1):45-50. doi: [10.1016/j.bushor.2003.11.007](https://doi.org/10.1016/j.bushor.2003.11.007)
10. Seligman M, Csikszentmihalyi M. Positive psychology: An introduction. Netherlands: Springer 2014
 11. Goldsmith AH, Veum JR, Darity W. Unemployment, joblessness, psychological well-being and self-esteem: Theory and evidence. *J Soc Econom.* 1997;26(2):133-58. doi: [10.1016/s1053-5357\(97\)90030-5](https://doi.org/10.1016/s1053-5357(97)90030-5)
 12. Snyder CR, Shorey HS, Cheavens J, Pulvers KM, Adams VH, III, Wiklund C. Hope and academic success in college. *J Educ Psychol* 2002;94(4):820-6. doi: [10.1037/0022-0663.94.4.820](https://doi.org/10.1037/0022-0663.94.4.820)
 13. Day L, Hanson K, Maltby J, Proctor C, Wood A. Hope uniquely predicts objective academic achievement above intelligence, personality, and previous academic achievement. *J Res Pers* 2010;44(4):550-3. doi: [10.1016/j.jrp.2010.05.009](https://doi.org/10.1016/j.jrp.2010.05.009)
 14. Pritchard ME, Wilson GS. Using Emotional and Social Factors to Predict Student Success. *J Coll Stud Dev* 2003;44(1):18-28. doi: [10.1353/csd.2003.0008](https://doi.org/10.1353/csd.2003.0008)
 15. Ruthig JC, Haynes TL, Perry RP, Chipperfield JG. Academic optimistic bias: Implications for college student performance and well-being. *Soc Psychol Educ* 2007;10(1):115-37. doi: [10.1007/s11218-006-9002-y](https://doi.org/10.1007/s11218-006-9002-y)
 16. Javanbakht F. [Prediction of Educational Motivation Based on Psychological Hardiness and Psychological Capital in Payame Noor University Students in Shahrekord]. Tehran: ahid Rajai University; 2014
 17. Jafari R. [Mobile Dependence with Psychological Capital, Social Capital, and Coping Strategies in Students]. Ardabil: University of Mohaghegh Ardabili; 2014
 18. Setodeh H, Shakernia I, Kheirati M, Dargahi S, Ghasemi-Jobaneh R. [Relationship between Spiritual Intelligence and Ethical Intelligence with Nurses' Psychological Well-being]. *Ethics Med Hist.* 2016;9(1):63-73.
 19. Luthar SS, Cicchetti D, Becker B. The construct of resilience: a critical evaluation and guidelines for future work. *Child Dev.* 2000;71(3):543-62. [pmid: 10953923](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/10953923/)
 20. Soori H, Hejazi E, Soorinezhad M. [Relation between Resilience and Psychological Well-being: A Mediator role of Optimism]. *Knowledge Res Appl Psychol.* 2014;15:5-15.
 21. Koromi-Nori R, Makri A, Mohammadifar M, Yazdani E. [Studying the factors affecting happiness and well-being in students of Tehran University]. *J Psychol Educ Sci.* 2002;1:3-41.
 22. Belfi B, Goos M, De Fraine B, Van Damme J. The effect of class composition by gender and ability on secondary school students' school well-being and academic self-concept: A literature review. *Educ Res Rev* 2012;7(1):62-74. doi: [10.1016/j.edurev.2011.09.002](https://doi.org/10.1016/j.edurev.2011.09.002)
 23. Samdal O, Wold B, Bronis M. Relationship between Students' Perceptions of School Environment, Their Satisfaction with School and Perceived Academic Achievement: An International Study. *Sch Effectiveness Sch Improv* 1999;10(3):296-320. doi: [10.1076/sesi.10.3.296.3502](https://doi.org/10.1076/sesi.10.3.296.3502)
 24. Engels N, Aelterman A, Petegem KV, Schepens A. Factors which influence the well-being of pupils in Flemish secondary schools. *Educ Stud.* 2004;30(2):127-43. doi: [10.1080/0305569032000159787](https://doi.org/10.1080/0305569032000159787)
 25. Shaakorinia A, Alijani H, Najari S, Elhampoor H. [The relationship between satisfaction with education and study approaches and academic achievement in nursing and midwifery students]. *Iran J Med Educ.* 2014;14(2):101-9.
 26. Dehghani A, Baharloo R, Ben-Raazi-Ghayesh A, Farokhabadi F, Zareii Z, Mahbudi L. [Factors Affecting Academic Satisfaction; Jahrom Medical Sciences Students' Viewpoints]. *Bimonthly Strategies Med Educ.* 2014;7(3):147-54.
 27. Hesam M, Sanago A. [The relationship between academic failure and academic satisfaction and some factors in students of Golestan University of Medical Sciences]. *J Res Dev Nurs Midwifery.* 2012;9(2):90-6.
 28. Masumi A. [Study the Relationship between Spiritual Intelligence and Spiritual Well-being with Educational Well-being of Students of Tabriz University]. Tabriz Tabriz University; 2015
 29. Akhesh S, Haji-Yakhchali A, Shahni-Yeelagh M. [Prediction of self-esteem based on self-esteem - Compassion in Secondary Secondary School Students in Yasouj City]. *Educ Res Learn.* 2016;2(7):73-9.
 30. Mahna S, Tale-Pasand S. [Relationship between environmental support and emotional self-awareness with educational involvement: mediatory role of educational well-being]. *Iran J Med Educ.* 2015:31-42.
 31. Soltani Z, Sadegh-Mahbub S, Ghasemi-Jobaneh R, Yusefi N. [Investigating the Role of Psychological Capital in Students' Academic Burnout]. 2015;9(2):156-62.
 32. Eisazadegan A, Mikaeili-Monie F, Marvaie-Milan F. [The relationship of hope, optimism and meaning of education with academic performance of pre-university students]. *Mag Sch Psychol.* 2013;3(2):137-52.
 33. Bahadori-Khosroshahi J, Hashemi-Nosratabad T. [Relation of hope and resilience with psychological well-being in students]. *Thought Behav.* 2011;6(22):41-50.
 34. Pietarinen J, Soini T, Pyhältö K. Students' emotional and cognitive engagement as the determinants of well-being and achievement in school. *Int J Educ Res* 2014;67:40-51. doi: [10.1016/j.ijer.2014.05.001](https://doi.org/10.1016/j.ijer.2014.05.001)
 35. Mak WW, Ng IS, Wong CC. Resilience: enhancing well-being through the positive cognitive triad. *J Couns Psychol.* 2011;58(4):610-7. doi: [10.1037/a0025195](https://doi.org/10.1037/a0025195) [pmid: 21895357](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/21895357/)
 36. Liu Y, Wang Z-H, Li Z-G. Affective

- mediators of the influence of neuroticism and resilience on life satisfaction. *Pers Individ Differ* 2012;52(7):833-8. doi: [10.1016/j.paid.2012.01.017](https://doi.org/10.1016/j.paid.2012.01.017)
37. Besharat M, Resilience E. [Vulnerability and Mental Health]. *J Cogn Sci*. 2007;6(24):373-83.
 38. Samani S, Jukar B, Sahragard N. [Mental Health and Life Satisfaction]. *Iran J Psychiatry Clin Psychol*. 2007;13(3):290-5.
 39. Asghari F, Sadat S, Atefi-Kerjondani S, Janalizadeh-Kokaneh S. [The relationship between academic self-efficacy and psychological well-being, family cohesion and spiritual well-being among students of Kharazmi University]. *Iran J Med Educ*. 2014;14(7):581-93.
 40. Nikdel F, Arabzadeh M, Ghazanfari N. [The study of the relationship between memory self-efficacy and hopefulness with quality of life in the elderly of Kohkilouyeh and Boyerahmad province in 2016]. *J Elderly Sci*. 2016;2(1):19-26.
 41. Imani M, Mohajeran B. [Investigating the relationship between psychological capital and spiritual intelligence with students' vitality in Urmia University]. National Conference on Psychology of Educational and Social Sciences; Iran: Scientific Research Institute of Komeh Elm Avaran Danesh; 2015.
 42. Abolghasemi A. [Relativism, stress and self-efficacy with life satisfaction in students with high and low academic achievement]. *Psychol Stud*. 2011;7(3):131-51.
 43. Arrington-Sanders R, Yi MS, Tsevat J, Wilmott RW, Mrus JM, Britto MT. Gender differences in health-related quality of life of adolescents with cystic fibrosis. *Health Qual Life Outcomes*. 2006;4:5. doi: [10.1186/1477-7525-4-5](https://doi.org/10.1186/1477-7525-4-5) pmid: [16433917](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/16433917/)
 44. Besier T, Schmitz TG, Goldbeck L. Life satisfaction of adolescents and adults with cystic fibrosis: impact of partnership and gender. *J Cyst Fibros*. 2009;8(2):104-9. doi: [10.1016/j.jcf.2008.10.001](https://doi.org/10.1016/j.jcf.2008.10.001) pmid: [19008159](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/19008159/)
 45. Piri M, Azimi M. [Relationship between goal orientation and educational performance and teaching self-efficacy among faculty members of Tabriz University of Medical Sciences]. *J Med Educ Dev*. 2014;7(16):50-63.
 46. Lippman L, Rivers A. *Assessing school engagement: A guide for out-of-school time program practitioners*. Washington, DC: Child Trends, 2008